

۱۵۱۴۰۲۰
تاریخ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قضاوت زنان

در منظر فقه و قانون

مؤلف:

اسماعیل حسینی ایجی

(وکیل پایه یک دادگستری و مدرس دانشگاه)

سرشناسه	:	حسینی ایجی، اسماعیل، ۱۳۵۲ -
عنوان و نام پدیدآور	:	قضاوت زنان در منظر فقه و قانون / مولف اسماعیل حسینی ایجی.
مشخصات نشر	:	تهران: برتر اندیشان، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	:	۱۶۴ ص.
شابک	:	۱۸۰۰۰۰ ریال 978-600-8838-09-8
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
موضوع	:	زنان قاضی (فقه)
موضوع	:	Women judges (Islamic law)
موضوع	:	قضاوت (فقه)
موضوع	:	Judgment (Islamic law)
موضوع	:	قضاوت (فقه) -- احادیث
موضوع	:	Judgment (Islamic law) -- Hadiths
موضوع	:	قضاوت -- راین -- سیرات -- ایران
موضوع	:	Judgment -- Law and Legislation -- Iran
موضوع	:	زنان وکیل دادگستری -- ایران
موضوع	:	Women lawyers -- Iran
رده بندی کنگره	:	۱۳۹۶/۱۹۵/۱BP
رده بندی دیویی	:	۲۹۷/۳۷۵
شماره کتابشناسی ملی	:	۴۷۷۹۶۰۶

نام اثر: قضاوت زنان در منظر فقه و قانون

مؤلف: اسماعیل حسینی ایجی

انتشارات: برتر اندیشان

صفحه آرا: الهام مرادی

طراح جلد: سعید حجازی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۸۳۸-۰۹-۸

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۶

قیمت: ۱۸۰۰۰۰ ریال

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۷ پیشگفتار

فصل اول: تمایزات زن و مرد

۱۱	۱-۱. مقدمه
۱۵	۲-۱. تفاوت‌های تکوینی زن و مرد
۱۸	۲-۱. تفاوت‌های ساختاری زن و مرد
۱۹	۲-۲-۱. تفاوت‌های مورثی زن و مرد
۲۰	۳-۲-۱. تفاوت باطنی زن و مرد
۲۲	۴-۲-۱. تفاوت در ارزش حافظ
۲۴	۳-۱. تفاوت‌های فقهی و حقوقی
۲۷	۱-۳-۱. مسئله بلوغ و تکلیف
۲۹	۲-۳-۱. قصاص و دیه
۳۳	۳-۳-۱. مسئله شهادت و گواهی
۴۰	۴-۳-۱. تعدد زوجات
۴۳	۵-۳-۱. زن و مسئله طلاق
۴۶	۶-۳-۱. مقام مرجعیت و فتوا
۵۰	۷-۳-۱. زن و مسئله ارب
۵۵	۸-۳-۱. زن و مسئله جهاد
۵۷	۹-۳-۱. فضاوت زن

فصل دوم: بررسی شاخصه مرد بودن قاضی

۶۱	۱-۲. شروط و صفات قاضی در اسلام
۶۲	۱-۱-۲. بلوغ
۶۳	۲-۱-۲. اسلام و ایمان
۶۵	۳-۱-۲. علم و اجتهاد
۶۷	۴-۱-۲. حلال زادگی
۷۰	۵-۱-۲. عدالت

۷۱	۶-۱-۲. عقل و درایت
۷۲	۷-۱-۳. ذکوریت:
۷۵	۲-۲. خاستگاه شرط مرد بودن قاضی
۷۶	۱-۲-۲. ادوار تاریخی شرط مرد بودن قاضی
۷۹	۲-۲-۲. مبانی فقهی اشتراط ذکوریت در قاضی

فصل سوم: قضاوت زنان از دیدگاه فقهای امامیه و حقوق ایران

۸۳	۱-۳. عدم بیان شرط ذکوریت در شرایط قاضی
۸۵	۲-۳. بیان شرط ذکوریت در شرایط قاضی:
۹۶	۳-۳. قضاوت زنان در حقوق ایران

فصل چهارم: بررسی و نقد دیدگاه مخالفین قضاوت زن

۱۰۹	۱-۴. مقدمه
۱۱۱	۲-۴. اصل عدم
۱۱۴	۳-۴. دلایل قرآنی
۱۱۵	۱-۳-۴. سوره بقره، آیه ۲۲۸
۱۱۷	۲-۳-۴. سوره نساء آیه ۳۴
۱۲۱	۳-۳-۴. سوره احزاب آیه ۳۳
۱۲۲	۴-۳-۴. سوره زحرف، آیه ۱۸
۱۲۳	۵-۳-۴. دلایل روایی
۱۳۵	۶-۳-۴. نقصان ایمان:
۱۴۰	۱-۶-۳-۴. نقصان ارث:
۱۵۰	۴-۴. اجماع
۱۵۲	۱-۴-۴. استدلال کنندگان به اجماع
۱۵۳	۲-۴-۴. تحقق اجماع و عدم آن
۱۷۳	۳-۴-۴. ارزیابی اجماع
۱۵۹	منابع و مآخذ

پیشگفتار

فقه‌های امامیه عموماً مرد بودن را شرط احراز منصب قضا دانسته‌اند و زنان را مجاز به اشتغال به قضاوت نمی‌دانند. فقه‌های مشهور اسلام ذکوریت را در قاضی شرط دانسته، قضاوت زنان را مطلقاً جایز نمی‌دانند و در تأیید نظریه خویش به آیات قرآن کریم، روایات، اصل، اجماع و بعضی ادله دیگر استناد نموده‌اند. لیکن در این مسأله اقوال مخالف از فقه‌ای شیعه و اهل سنت نیز وجود دارد که بر ادله مخالفان قضاوت زنان خدشه وارد نموده، قضاوت زنان را مطلقاً و یا تحت شرایط خاص جایز و نافذ می‌دانند. قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در اصول متعدد به رفع تبعیضات ناروا و ایجاد امکانات مساوی در تمام زمینه‌ها برای تمامی افراد تأکید نموده است. بند ۹ اصل سوم، رفع تبعیضات ناروا و ایجاد امکانات عادلانه را برای همه در تمام زمینه‌های مادی و معنوی، از وظایف دولت دانسته است و در بند ۱۲ به منظور پیریزی اقتصاد صحیح و عادلانه، رفع محرومیت در زمینه‌های مختلف، از جمله کار را مد نظر قرار داده است. تأمین حقوق همه جانبه‌ی افراد از زن و مرد در ایجاد امنیت قضایی عادلانه برای همه و تساوی عموم در برابر قانون نیز، موضوع بند ۱۴ همین اصل می‌باشد. اصل بیستم همه‌ی افراد ملت اعم از زن و مرد را یکسان در حمایت قانون قرار داده و آنها را برخوردار از حقوق انسانی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در چارچوب موازین اسلامی دانسته است. همچنین در اصل بیست و هشتم به هر فردی حق داده شغلی را که بدان مایل است، برگزیند. معهذا در امکان تصدی

برخی از مناصب از جمله ریاست جمهوری، عضویت شورای نگهبان، خبرگان و قضاوت زنان اختلاف نظر است. در قوانین عادی زنان از تصدی به قضاوت منع شده‌اند.

در قانون شرایط انتخاب قضات دادگستری مصوب سال ۱۳۶۱ تصدی منصب قضاوت به مردان اختصاص یافته، بر اساس نظریه مشهور فقهای امامیه آمده است قضات از بین «مردان» واجد شرایط زیر انتخاب می‌شوند.... این در حالی است که در نظام قضایی جاری ما به تبع قضاوت دگرگون شده و از شرط اجتهاد قاضی نیز که مشهور فقها بر آن اتفاق می‌داشتند، عدول شده است. با توجه به ضرورتها، ویژگی‌ها و مقتضیات زمان، مصلحت اینست که فقها و حقوق‌دانان در قوانین مربوط به زنان به ویژه ممنوعیت زنان از قضاوت، با نگرش مجدد نمایند.

در این کتاب و در ۵ فصل تلاش خواهد شد تا قضاوت از دیدگاه فقها و در حقوق داخلی ایران مورد بررسی قرار گیرد.